

Ефирът тесен за лявата душа е

Иво Атанасов

Колкото повече време минава, откакто БНР свали "Деконструкция", толкова повече аргументите за това решение олекват. В края на м.г. инспектор от СЕМ наистина беше съставил акт за установяване на административно нарушение в предаването. Това е рутинна практика, на всяко заседание регулаторът разглежда актове и решава дали да ги превърне в наказателни постановления. В почти всички случаи съответната медия пише възражения срещу акта, а ако СЕМ не ги приеме и гласува имуществена санкция, глобата се обжалва в съда и нерядко бива отменена. БНР обаче не възрази срещу акта, а побърза да го използва като повод за свалянето на "Деконструкция". В крайна сметка този акт не се превърна в наказателно постановление, защото не събра гласовете на поне трима от общо петима членове на регулатора. Така "страшният" аргумент, че заради Волгин БНР ще бъде глобено 3000 лева, увисна.

Непопулярното решение остана да се крепи върху няколко други мотива, първият от които е, че "водещият допуска едностранчиво представяне на фактите". По този въпрос обаче Конституционният съд има решение отпреди цели две десетилетия. Първият Закон за радиото и телевизията, приет през 1996 г., бе оспорен в редица пунктове, един от които е разпоредбата, според която "в коментара фактите не могат да се представят едностранчиво". Съдът прие за основателно изложеното в становището на президента Петър Стоянов разбиране, че коментарът е "своеобразна лична оценка на факти и събития от обществения живот". С този и други сходни аргументи цитираната разпоредба в ЗРТ бе обявена за конституционно недопустима. Следователно и в случая с "Деконструкция" "едностранчивото представяне на фактите" не може да бъде валидно основание за спирането на предаването.

С подобна "тежест" е и посочената сред мотивите "липса на обективност", както и че водещият "при коментари изгражда позиции, без да допуска опоненти по темата". Налага се и тук да се припомни същото решение на КС (№ 21 от 1996 г.), според което "коментарът винаги съдържа мнението на лицето, което го прави". И че "възможностите за подбор и оценка на включените в коментара факти винаги са субективни и всяко лице е свободно в тази насока". Конституционните съдии приемат, че е достатъчно само "във всеки конкретен случай ясно да се разграничават фактите от личния коментар върху тях". Ако Волгин допуска смесването на фактите с коментара, това би било основание за сериозен упрек, но ръководството на БНР не казва дали е така. Може би защото знае, че не е.

Последният мотив се опира върху заложеното в чл.6, ал.3, т.6 от ЗРТ изискване БНТ и БНР да отразяват различните идеи и убеждения в обществото. По този въпрос си заслужава да се разиска, но за да пристъпи към крайна мярка, каквато е свалянето на конкретно предаване заради липса на различни гледни точки, ръководството на общественото радио трябва да е сигурно, че е гарантирало плурализма в цялостното звучене. Генералният директор декларира пред СЕМ, че БНР спазва перфектно плурализма, изключение правело само сваленото вече предаване. Което не можа да подкрепи с никакви данни, защото статистики в тази посока просто не се правят. С

течение на времето не само свикнахме с доминацията на дясното говорене и либералната риторика, но и като че ли приемаме, че това е в реда на нещата. И всякакъв призив за нормалност се тълкува едва ли не като политическа атака. Член на Управителния съвет на БНР сподели пред СЕМ колко тревожно било в обществения оператор да има предаване, зад което толкова категорично и агресивно да застава една политическа сила. И как било изключително притеснително, че всички интервюта от "Деконструкция" след това излизали едно към едно в ДУМА или "Земя". Това бил един от основните аргументи, че има нещо нередно в предаването.

Всъщност това е аргумент, че наистина има нещо нередно, само че в цялостното съблюдаване на плурализма. Защо в ДУМА и "Земя" не излизат интервюта на други водещи? Защо тази една политическа сила не застане зад други предавания? Най-вероятно, защото не открива в тях лявото говорене и социалната риторика. И няма как да ги открие, ако те липсват или са с минимално присъствие. В БНТ например представители на управляващата коалиция участват от два до пет пъти повече от тези на опозицията. Подобно е съотношението и между десни и леви политици и експерти. За БНР такава статистика е трудно да се направи, защото на сайта му не се качват събеседниците в отделните предавания, но едва ли подлежи на съмнение, че и неговият ефир е тесен за лявата душа.

Разбира се, политическият натиск върху медиите е категорично недопустим. Но пък и националните обществени доставчици трябва да си дадат сметка, че няма как да изпълняват задължението си за отразяване на различните идеи и убеждения с толкова непропорционални съотношения между дясно и ляво, които не само накърняват плурализма, но и са абсурдни за най-бедната страна членка на ЕС.